

Ennallistamisasetuksen esiselvitykset

Syken EUBI-hankkeen esittely

Teemaryhmä 1 kokous 17.1.2025

Aija Kukkala

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Tavoitteena lajien ja luontotyyppien tilan parantaminen

- Luontodirektiivin luontotyyppien ja luonto- ja lintudirektiivien lajien elinympäristöjen tilan parantaminen on keskeinen tavoite ennallistamisasetuksessa (artiklat 4, 5)
- Ennallistamisasetuksen tavoitteena on vahvistaa luonto- ja lintudirektiivien sekä EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoa
  - Ennallistamisasetus tuo määrällisiä ja ajallisia tavoitteita luontotyyppien tilan parantamiseksi (mm. artiklassa 4 on erilliset tavoitteet vuosiksi 2030, 2040 ja 2050)

Kuva: Aija Kukkala

EUBI-hanke tukee ennallistamisasetuksen lajeihin ja luontotyyppeihin liittyviä esiselvityksiä

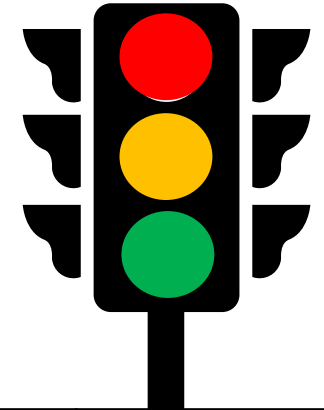
- EUBI = EU:n biodiversiteettistrategian ja ennallistamisasetuksen laji- ja luontotyyppitavoitteiden toimeenpanon tuki ja tietopohjan parantaminen
- Vuonna 2024 alkanut Syken EUBI-hanke keskittyy tukemaan ennallistamisasetuksen artikloihin 4 ja 9 liittyviä esiselvityksiä
  - Luontodirektiivin luontotyyppeihin liittyvä tietopohjan parantaminen
  - Luontodirektiivin suojelutasoarvioinnin (raportoinnin) tukeminen ja työn dokumentointi
  - Esiselvityksiä myös lajien elinympäristöjen ja virtavesien osalta

Kuva: Aija Kukkala

EUBI-hanke vahvistaa ja tukee luontodirektiivin suojelutasoarviointia

- Suojelutasoarvioinnissa tuotetaan kuuden vuoden välein tietoa luontodirektiivin lajien ja luontotyyppien tilasta
  - Erityisesti luontotyyppien osalta nämä tiedot ovat ennallistamisasetuksessa keskeisiä
- Syke koordinoi lintu- ja luontodirektiivien mukaiset arviointityöt ja raportoinnit Suomessa YM:n ohjauksessa (erillinen hanke) – valmista kesällä 2025
- EUBI-hanke ohjaa suojelutasoarvioinnissa luontotyyppien hyvän tilan ja suotuisan viitealan (FRA) määrittelyn työselosteiden tuottamista
  - Vahvistamme arvioinnin toteutusta, dokumentointia (työselosteet) sekä tuloksista viestimistä
  - Vaikeiden suojelutasoarvioinnista kumpuavien käsitteiden avaaminen, mm. luontotyyppien ”hyvä tilan” ja suotuisan viitealan (FRA) määrittelyt sekä niiden tausta ja tietopohja

Suojelutasoluokat		Suojelutason kehityssuunnat
Suotuisa	FV	+ / = / - / x
Epäsuotuisa - riittämätön	U1	+ / = / - / x
Epäsuotuisa - huono	U2	+ / = / - / x
Ei tiedossa	XX	+ / = / - / x

EUBI-hankkeessa tehdään luontodirektiivin luontotyyppeihin liittyviä ennallistamisasetuksen esiselvityksiä (artiklat 4, 9)

Itämeren rannikon luontotyyppejä ja dyyniluontotyyppejä, esim. variksenmarjadyynit (2140)

Perinnebiotooppeja, kallioluontotyyppejä, tunturiluontotyyppejä jne.

Metsäluontotyyppejä, esim. harjumetsät (9060), lehdot (9050)

Suoluontotyyppejä, esim. puustoiset suot (91D0*)

Sisävesiluontotyyppejä esim. karut kirkasvetiset järvet (3130)

- Suomessa on 68 luontodirektiivin luontotyyppiä
- Ennallistamisasetuksen muissa artikloissa on erilaisia elinympäristöjä koskevia tavoitteita, joilla osalla voi olla synergioita luontodirektiivin lajien ja luontotyyppien tilan parantamisessa (artikla 4)

Kuvat: Aija Kukkala, Juho Kotanen, Anne Raunio, Seppo Tuominen

Ennallistamisasetuksen luontotyyppitavoitteista nousevat tietotarpeet – mitä, missä ja miten?

- Missä luontodirektiivin luontotyyppialueet sijaitsevat?
- Onko nykyinen esiintymisalueen pinta-ala riittävä?
- Tarvitseeko luontotyypin pinta-alaa palauttaa?

- Ovatko luontotyypin esiintymät hyvässä vai ei-hyvässä tilassa?
- Millaiset ovat hyvässä ja ei-hyvässä tilassa olevan pinta-alan osuudet luontotyypin kokonaispinta-alasta?
- Miten luontotyypin hyvää tilaa määritellään?
- Millaisia luontotyypin tilaa parantavat toimenpiteet ovat?

- Onko luontotyypillä tuntemattomassa tilassa olevaa pinta-alaa?
- Millaisia mahdollisuuksia on paikata tietopuutteita?

EUBI-hankkeen luontotyyppiselvitykset

- Osaan luontotyyppejä koskevista tietotarpeista vastataan EUBI-hankkeessa ja suojelutasoarvioinnissa
  - Osa tiedoista on myös sellaisia, jotka raportoidaan Euroopan komissiolle
- Arviot 68 luontotyypin esiintymisalueen pinta-alasta sekä suotuisasta viitealasta (FRA) (työseloste)
- Arviot 68 luontotyypin esiintymisalueen pinta-alan jakautumisesta hyvään, ei-hyvään ja tuntemattomaan osuuteen (hyvän tilan määrittelyn työseloste)
- Arviot luontotyyppien tuntemattomassa tilassa olevasta pinta-alaosuudesta ja suppea selvitys luontotyyppeihin liittyvien tietopuutteiden nykytilasta ja paikkaamismahdollisuuksista
- Selvitys hyvin yleisistä ja laajapinta-alaisista luontotyypeistä (alustavasti 3 kpl Suomessa)

Kuva: Aija Kukkala

Selvitys lajien elinympäristöjen riittävästä laadusta ja määrästä (artikla 4)

- Luontodirektiivin lajeja on 140 kpl ja lintudirektiivin lintuja 254 kpl
- Ennallistamisasetuksessa ei ole lajien elinympäristöjen parantamiselle samanlaisia määrällisiä tai ajallisia tavoitteita kuin luontotyypeille
  - Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat direktiiviluontotyyppeihin kohdistuvien toimenpiteiden lisäksi tarpeen lajien elinympäristöjen laadun ja määrän parantamiseksi
- EUBI-hankkeessa kootaan tietopohjaa luonto- ja lintudirektiivin lajeista – työn tarkoitus valmistua kesään 2025 mennessä

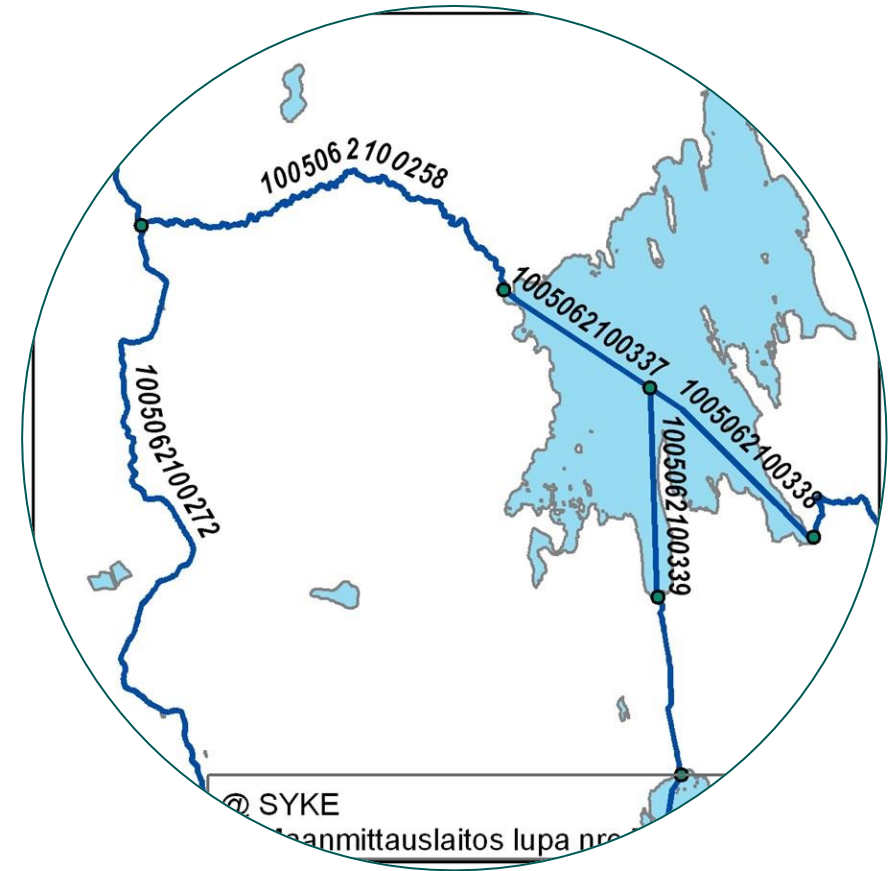

Kuva: Aija Kukkala

Virtavedet ja noususteiden kartoitus (artikla 9)

- Noususteiden kartoitustyötä suunnitellaan ja tehdään yhdessä YM:n, MMM:n, Luken ja Syken välillä
- EUBI-hankkeessa tuotetaan:
  - paikkatietotyökalu noususteiden tunnistamiseen
  - noususteiden poistamisen synergiatarkastelu direktiiviluontotyyppien tilan parantamisen kanssa (mahdollisuuksien mukaan ja yhteistyössä muiden nousuestetyötä edistävien tahojen kanssa)
  - EUBI-hankkeen työosuus suunniteltu vuoden 2025 alkupuoliskolle

Kuva: [Paikkatietoaineisto:](#)
[Maastotietokannan vedet](#)

Esiselvityksille on tarvetta

- EUBI-hanke ja suojelutasoarviointi eivät yksin pysty tarjoamaan kaikkea tarvittavaa tietopohjaa ennallistamissuunnitelman laatimiseen artikloiden 4 ja 9 osalta
- Muissa esiselvityksissä, tutkimushankkeissa ja ympäristöhallinnossa (ELYt, MHLP, Luke) tuotettava tieto on tärkeässä roolissa
  - Esim. Metsähallituksen luontopalvelujen selvitykset Natura-alueiden luontotyypeistä käynnissä
- Yhteistyötä ja tiedonvaihtoa esiselvityksistä tarvitaan ennallistamissuunnitelman laatimisessa
- Hankeikkunassa lisää esiselvityksistä:
[POYTAKIRJA_20241216133443.PDF](#)

Kuva: Aija Kukkala

Kiitos!

aija.kukkala@syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute